

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Метою моніторингу є вивчення рівня задоволеності студентів, як споживачів освітніх послуг, якістю освітніх програм, а саме: змістовним наповненням програми. Дисципліни вільного вибору студента є однією з складових освітньої програми: загальної та професійної підготовки майбутнього спеціаліста.

З метою моніторингу якості організації вибору навчальних дисциплін вільного вибору студента з 02 по 12 квітня 2018 року проводилося опитування студентів 1 та 2 курсів усіх спеціальностей, які навчаються за бакалаврським рівнем вищої освіти. Всього опитано 133 студенти.

Структура анкети включала 10 питань, розділених на 4 смислових блоки.

Блок 1. Ставлення студентів до кількості дисциплін вільного вибору протягом семестру. Фактори, які впливають на вибір дисципліни.

Блок 2. Ставлення студентів до процедури вибору навчальних дисциплін циклу загальної підготовки.

Блок 3. Ставлення студентів до процедури вибору навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

Блок 4. Ставлення до навчання за сертифікованими навчальними курсами Університету імені Альфреда Нобеля.

Розглянемо результати отримані під час анкетування.

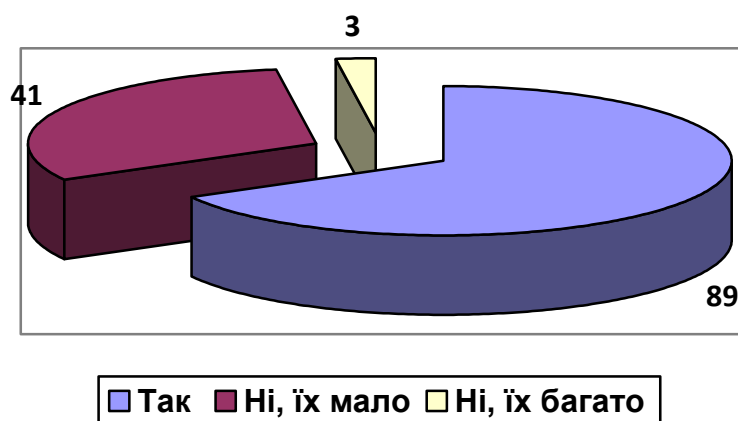
Блок 1. *Ставлення студентів до кількості дисциплін вільного вибору протягом семестру. Фактори, які впливають на вибір дисципліни.*

Перший блок складався з 2 питань. Відповіді на перше питання «Чи влаштовує Вас кількість дисциплін вільного вибору протягом семестру?» дозволили визначити, що 66,9% студентів (89 чол.) задоволені кількістю дисциплін за вибором, 30,8% опитаних (41 чол.) вважають, що таких дисциплін мало, і тільки 2,3% (3 чол.) відзначили, що дисциплін за вибором протягом семестру багато. Узагальнені результати представлені у діаграмі 1.

Студентам, які вважають що кількість дисциплін за вибором дещо мала, необхідно запропонувати навчання за сертифікованими навчальними курсами Університету.

Діаграма 1

Чи влаштовує Вас кількість дисциплін вільного вибору протягом семестру?

Друге питання було спрямоване на виявлення факторів, які впливають на вибір студентами навчальної дисципліни. Опитаним були запропоновані наступні варіанти відповіді, з необмеженою кількістю виборів:

- назва дисципліни;
- відомості про викладача, який буде вести дисципліну;
- практична спрямованість навчальної дисципліни;
- зв'язок навчальної дисципліни з Вашою майбутньою професією;
- спрямованість навчальної дисципліни на формування загальних компетентностей, які будуть потрібні у будь-якій професії;
- інше, вкажіть, що саме.

Отримані наступні результати (діаграма 2):

- зв'язок навчальної дисципліни з Вашою майбутньою професією – 61,7% (вибір 82 опитаних);
- практична спрямованість навчальної дисципліни – 30,1% (40 опитаних);
- відомості про викладача, який буде вести дисципліну – 27,8% (37 опитаних);

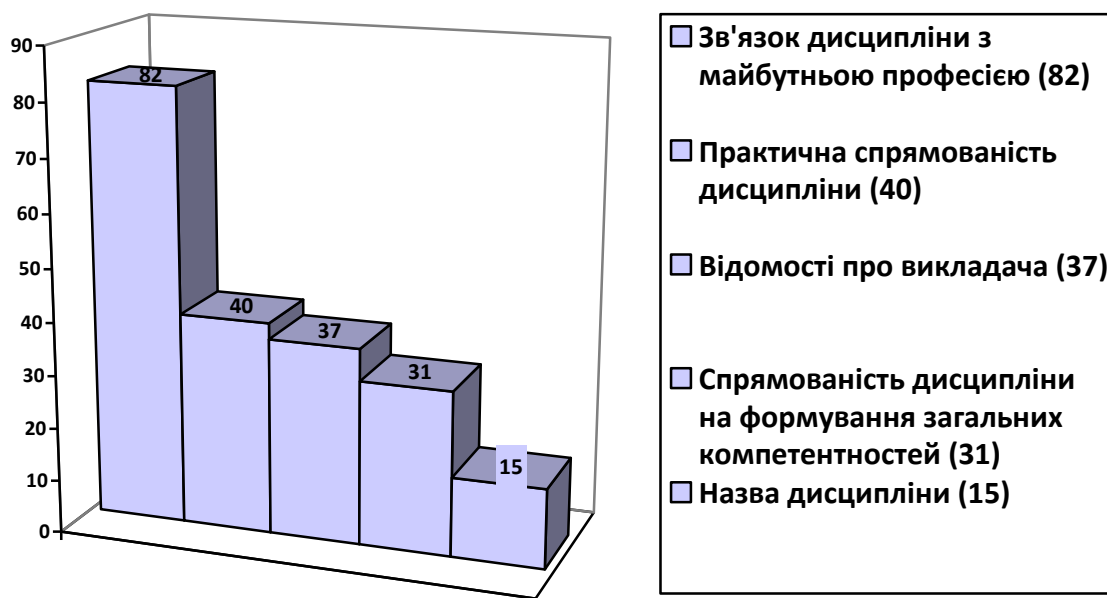
- спрямованість навчальної дисципліни на формування загальних компетентностей, які будуть потрібні у будь-якій професії – 23,3% (31 опитаний);

- назва дисципліни – 11,3% (15 опитаних).

Науково-педагогічним працівникам, при формуванні анотацій дисциплін вільного вибору студента, необхідно вказувати зв'язок навчальної дисципліни з майбутньою професією студентів, а також описувати практичну спрямованість дисципліни.

Діаграма 2

Яка інформація має найбільший вплив на Ваш вибір дисципліни?

В Університеті імені Альфреда Нобеля з 2016 року функціонує затверджена Вченою радою процедура здійснення вибору навчальних дисциплін студентами.

Вибіркові дисципліни за вільним вибором поділяються на два блоки:

- блок професійної і практичної підготовки, який дозволяє поглибити спеціалізацію знань;

- блок міжкафедральних дисциплін, який допомагає здобувачам сформувати загальні теоретичні знання та поширити світогляд здобувачів в рамках вільного творчого навчання.

Вибір навчальних дисциплін циклу загальної підготовки відбувається в два етапи, зі списку дисциплін, представленому у google-формі на сайті Університету. Вибір дисциплін циклу професійної підготовки відбувається на випусковій кафедрі, за переліком який пропонує кафедра. Кожен здобувач освітнього ступеня бакалавр і магістр обирає вибірково дисципліни, які є обов'язковими для вивчення.

Другий блок анкети був присвячений вивченню ставлення студентів до процедури вибору навчальних дисциплін циклу загальної підготовки і складався з трьох питань.

Процедурою вибору навчальних дисциплін циклу загальної підготовки задоволені у повній мірі – 116 студентів, що складає 87,2% опитаних, задоволені частково – 2 чол. (1,5%). Не задоволеним виявився 1 студент (0,8%), який відзначив, що його «не повідомляють коли треба обирати». 14 опитаних (10,5%) відзначили, що їм важко відповісти на дане питання. Це може бути пов'язане з тим, що студенти першого курсу брали участь у виборі навчальної дисципліни тільки один раз і могли не в повній мірі усвідомити етапи процедури вибору. У наступному навчальному році тьюторам слід приділити увагу щодо роз'яснення першокурсникам процедур вибору навчальних дисциплін.

Узагальнені результати з даного питання представлені у діаграмі 3.

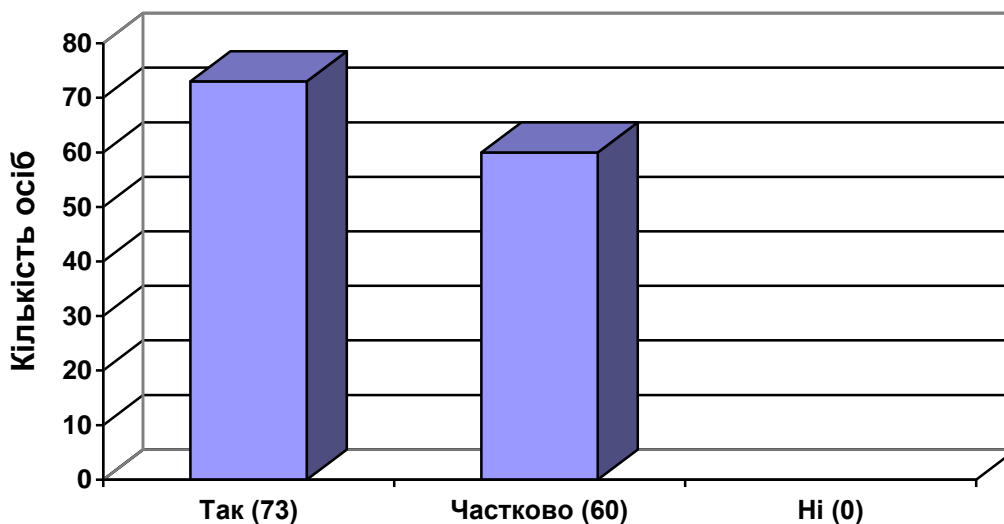
На питання «Чи задовольняє Вашим очікуванням перелік дисциплін вільного вибору студента циклу загальної підготовки?» отримані наступні результати (діаграма 4):

- задовольняє – 73 чол. (54,9%);
- частково задовольняє – 60 чол. (45,1%);
- не задовольняє – 0 чол.

Ставлення до існуючої процедури вибору навчальних дисциплін циклу загальної підготовки

Чи задовольняє Вашим очікуванням перелік дисциплін вільного вибору студента циклу загальної підготовки?

Студентам було запропоновано надати пропозиції щодо навчальних дисциплін, які вони хотіли б додати до переліку дисциплін вільного вибору циклу загальної підготовки. Пропозиції студентів включали:

- спеціальність «Політологія»: «Іноземна мова (друга, третя тощо)», «Ораторське мистецтво», «Країнознавство»;

- спеціальність *«Міжнародні економічні відносини»*: «Тайм-менеджмент», «Управління фінансами», «Основи психології», «Психологія бізнесу», «Історія зарубіжної економіки», «Економіка зарубіжних країн»;

- спеціальність *«Економіка підприємства»*: «Ораторське мистецтво», «Мистецтво», «Програмування»;

- спеціальність *«Туризм»*: «Іноземні мови: східні мови», «Іноземна мова (друга, третя тощо)», «Маркетинг»;

- спеціальність *«Маркетинг»*: «Журналістика», дисципліни на англійській мові;

- спеціальність *«Соціальна робота»*: дисципліни з психології, педагогіки, права, соціології;

- спеціальність *«Психологія»*: «Іноземна мова (друга, третя тощо)», тренінги, «Критичне мислення», «Сексологія»;

- спеціальність *«Філологія: прикладна лінгвістика»*: «Світова література»;

- спеціальність *«Філологія: мова та література»*: «Ораторське мистецтво», «Практична психологія», «Мистецтвознавство», «Соціологія», «Українська мова», «Релігієзнавство»;

- спеціальність *«Філологія»*: «Право», «Психологія», «Українська мова», «Зарубіжна література», «Історія мистецтва»;

- спеціальність *«Менеджмент»*: «Вікова психологія»;

- спеціальність *«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*: «Психологія бізнесу», «ІТ-технології», «Право», «Іноземна мова (друга, третя тощо)», «Політологія»;

- спеціальність *«Фінанси, банківська справа та страхування»*: «Китайська мова», «Поведінкові фінанси», «Іноземна мова (друга, третя тощо)»;

- спеціальність *«Право»*: «Ораторське мистецтво», «Англійська мова для юристів», «Маркетинг», «Логіка», «Діловодство», «Психологія».

Узагальнюючі перелік запропонованих дисциплін можна виділити три найбільш актуальні пропозиції:

1. Іноземні мови (друга, третя тощо; східні мови), читання дисциплін англійською мовою.

2. Психологічні дисципліни.

3. Ораторське мистецтво.

Також серед пропозицій студентів щодо переліку дисциплін циклу загальної підготовки є пропозиція щодо збільшення кількості дисциплін практичного спрямування.

Науково-педагогічним працівникам при формуванні пропозицій до переліку дисциплін вільного вибору студента, по можливості, необхідно врахувати побажання студентів.

Блок 3. Ставлення студентів до процедури вибору навчальних дисциплін циклу професійної підготовки.

На питання «Як Ви ставитеся до існуючої процедури вибору навчальних дисциплін циклу професійної підготовки?» студенти відповіли:

- задоволений у повній мірі – 106 студентів (79,7% опитаних);
- задоволений частково – 7 студентів (5,3%);
- не задоволений – 1 студент (0,8%);
- важко відповісти відзначили 19 студентів (14,3%).

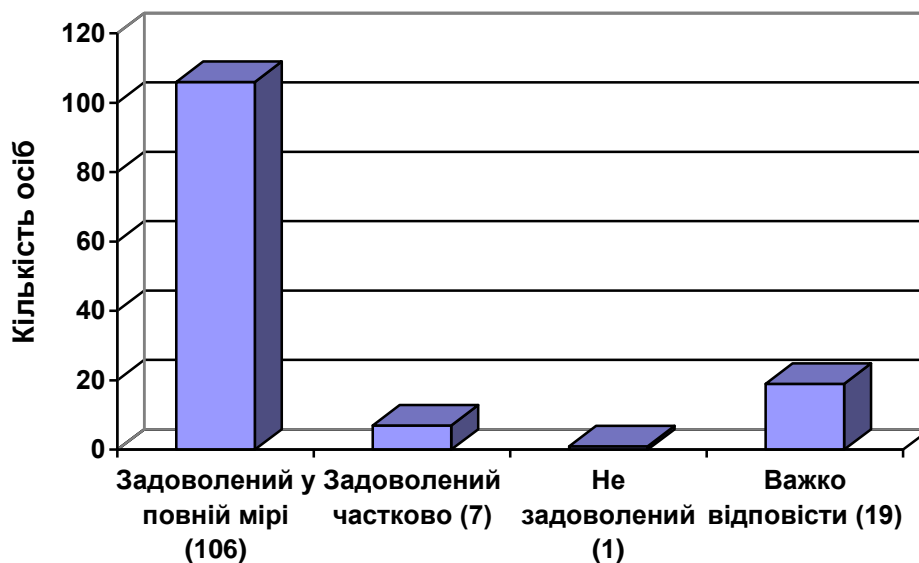
Це також може бути пов'язане з тим, що студенти першого курсу брали участь у виборі навчальної дисципліни тільки один раз і могли не в повній мірі усвідомити етапи процедури вибору. У наступному навчальному році тьюторам слід приділити увагу щодо роз'яснення першокурсникам процедур вибору навчальних дисциплін різних циклів.

Узагальнені результати з даного питання представлені у діаграмі 5.

На питання «Чи задоволені студенти переліком дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки?» отримані наступні результати: 75 студентів (56,4%) відзначають, що пропонований перелік задовольняє їх очікуванням; 51 особа (38,3%) вважають, що лише частково і 7 чол. (5,3%) – не задоволені. Серед студентів, які не задоволені переліком є такі, що не знають про вибір дисциплін циклу професійної підготовки.

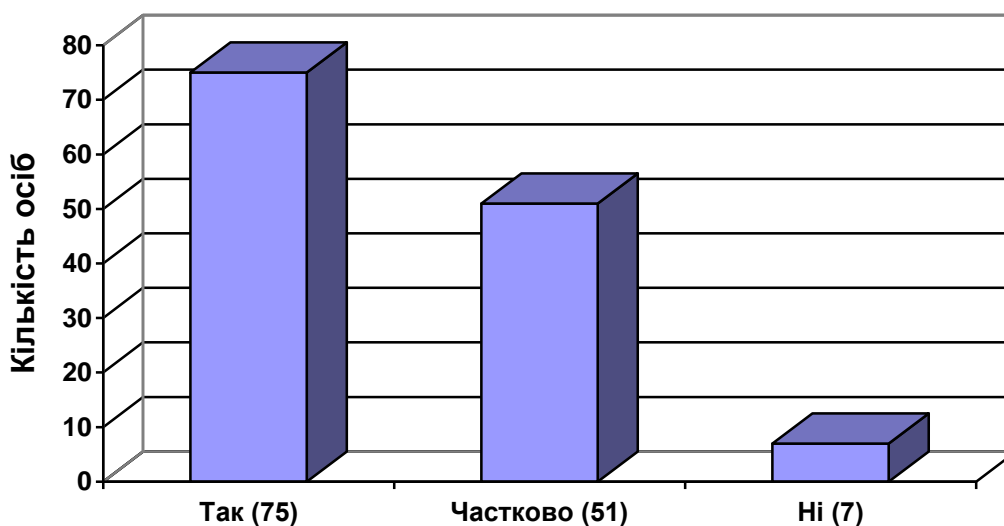
Узагальнені результати відображені у діаграмі 6.

Ставлення до існуючої процедури вибору навчальних дисциплін циклу професійної підготовки

Діаграма 6

Чи задовольняє Вашим очікуванням перелік дисциплін вільного вибору студента циклу професійної підготовки?

Студентам також було запропоновано надати пропозиції щодо навчальних дисциплін, які вони хотіли б додати до переліку дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки. Пропозиції студентів:

- спеціальність «Політологія»: «Іноземна мова (друга, третя тощо)», «Ораторське мистецтво», «Журналістика», «Психологія»;

- спеціальність *«Міжнародні економічні відносини»*: «Навички ділового спілкування», «Управління фінансами», «Психологія людини», «Креативність», додаткові іноземні мови;

- спеціальність *«Економіка підприємства»*: «Іноземні мови: китайська мова», «Програмування»;

- спеціальність *«Туризм»*: «Ораторське мистецтво», «Маркетинг»;

- спеціальність *«Маркетинг»*: «Реклама», «Журналістика»;

- спеціальність *«Соціальна робота»*: «Сексологія», «Загальна психологія», «Дитяча психологія»;

- спеціальність *«Психологія»*: «Самоменеджмент», «Сексологія», «Психотерапія», «Дитяча психологія»;

- спеціальність *«Філологія: прикладна лінгвістика»*: «Психологія»;

- спеціальність *«Філологія: мова та література»*: «Практична психологія», «Українська мова та методика викладання», «Російська мова», «Методика викладання іноземних мов»;

- спеціальність *«Філологія»*: «Право», «Психологія бізнесу», «PR», «Зарубіжна література», «Історія мистецтва», «Фонетика», «Порівняльна граматики», написання есе, ділових листів;

- спеціальність *«Менеджмент»*: «Економіка підприємства»;

- спеціальність *«Економічна кібернетика»*: «Ризик менеджмент», «Міжнародна торгівля», «Web дизайн»;

- спеціальність *«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*: «Програмування», «Іноземна мова (друга, третя тощо)», «1 С»;

- спеціальність *«Фінанси, банківська справа та страхування»*: «Іноземна мова (друга)»;

- спеціальність *«Право»*: «Ораторське мистецтво», «Англійська мова для юристів», «Діловодство», «Психологія», «Ділове спілкування та етикет».

Кафедрам, при формуванні переліку дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки, необхідно врахувати побажання студентів.

Блок 4. Ставлення до навчання за сертифікованими навчальними курсами Університету імені Альфреда Нобеля.

Студентам було запропоновано висловити свою готовність додатково навчатися за сертифікованими навчальними курсами Університету. (Навчання організовує Центр консалтингу Університету у формі тренінгів, практикумів тощо, за окремим розкладом, за додаткову плату. Навчання проводять професіонали-практики. По закінченню навчання видається сертифікат.)

Готовність навчатися на додаткових курсах висловили 70,7% опитаних – 94 студенти, ще 23 студенти (17,3%) не визначилися (відповідь «важко відповісти») і 16 опитаних (12%) відмовились від участі у такому навчанні (діаграма 7).

Діаграма 7

Студентам був запропонований перелік курсів (кількість виборів не обмежувалася) з метою визначення найбільш популярної тематики, отримані наступні результати:

1. З психології – 58 чол. (43,6% опитаних).
2. З іноземної мови – 57 чол. (42,9% опитаних).
3. З розвитку лідерських якостей – 51 чол. (38,3% опитаних).
4. З розвитку креативного мислення – 50 чол. (37,6% опитаних).
5. З розвитку вмінь та навичок ділового спілкування та етикету – 46 чол. (34,6% опитаних).

6. З розвитку вміння рішення складних «нетипових» завдань – 37 чол. (27,8% опитаних).

6. З управління стресом – 37 чол. (27,8% опитаних).

6. З публічних виступів, проведення презентацій – 37 чол. (27,8% опитаних).

7. З розвитку критичного мислення – 35 чол. (26,3% опитаних).

8. З інформаційних технологій – 25 чол. (18,8% опитаних).

8. З ефективних комунікацій – 25 чол. (18,8% опитаних).

9. З особистісного зростання – 24 чол. (18% опитаних).

10. З маркетингу – 20 чол. (15% опитаних).

11. З тайм-менеджменту – 15 чол. (11,3% опитаних).

11. З менеджменту – 15 чол. (11,3% опитаних).

Центру консалтингу спільно із зацікавленими науково-педагогічними працівниками доцільно розробити програми сертифікованих курсів з актуальної тематики та запропонувати їх студентам.

З метою підвищення якості та удосконалення процесу організації вибору навчальних дисциплін вільного вибору студента пропонується вжити наступних заходів:

1. Проводити моніторинг якості організації вибору навчальних дисциплін вільного вибору студента щорічно. Відстежувати позитивну динаміку та виявляти слабкі чи проблемні зони з метою вжиття своєчасних заходів.

2. Науково-педагогічним працівникам, при формуванні анотацій дисциплін вільного вибору студента, вказувати зв'язок навчальної дисципліни з майбутньою професією студентів, а також описувати практичну спрямованість дисципліни.

3. У 2018/2019 навчальному році тьюторам слід приділити увагу щодо роз'яснення першокурсникам процедур вибору навчальних дисциплін з циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки.

4. Науково-педагогічним працівникам при формуванні пропозицій до переліку дисциплін вільного вибору студента, по можливості, необхідно врахувати побажання студентів.

Найбільш актуальні пропозиції до переліку дисциплін циклу загальної підготовки:

- іноземні мови (друга, третя тощо; східні мови), читання дисциплін англійською мовою;

- психологічні дисципліни;

- «Ораторське мистецтво».

Збільшити кількість дисциплін практичного спрямування.

5. Центру консалтингу спільно із зацікавленими науково-педагогічними працівниками доцільно розробити програми сертифікованих курсів з актуальної тематики та запропонувати їх студентам.